

ด่วนที่สุด

ที่ สว(สนช) ๐๐๐๗/ ๗๑๖๕

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อสังเกตของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น

เนื่องจากในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. คณะกรรมการวิสามัญได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไว้บางประการ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๘/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติเห็นด้วยกับข้อสังเกตนั้น

จึงส่งข้อสังเกตดังกล่าวมาเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๑๐๒ วรรคสอง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรรัตน์ หวังต่อลาภ)

ที่ปรึกษาด้านระบบงานนิติบัญญัติ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักการประชุม

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๕๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๕๒

ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.

คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. แล้ว เห็นควรตั้งข้อสังเกต ดังนี้

๑. คณะกรรมการวิสามัญขอแก้ไขเหตุผลเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติของคณะกรรมการวิสามัญ ดังนี้

“เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติพิกัดอัตราค่าภาคหลวงแร่ พ.ศ. ๒๕๐๙ และพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันสมควรปรับปรุงโดยนำหลักการของกฎหมายทั้งสองฉบับมาบัญญัติไว้ในกฎหมายฉบับเดียวกัน เพื่อให้การอนุญาตและการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่เป็นไปอย่างมีระบบ โดยกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการแร่ เพื่อให้เกิดดุลยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการรักษาสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน กำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตและการกำกับดูแลการทำเหมืองให้เหมาะสมกับประเภทและขนาดของการทำเหมือง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแร่ กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดสรรผลประโยชน์จากทรัพยากรแร่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนอันเป็นที่ตั้งของพื้นที่ทำเหมืองและพื้นที่ซึ่งได้รับผลกระทบจากการทำเหมือง และกำหนดให้มีการจ่ายเงินค่าทดแทนแก่ผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินอันเป็นที่ตั้งของการทำเหมืองได้ดินตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

๒. มาตรา ๑๗ การบริหารจัดการแร่ก่อนการส่งออก

เพื่อความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจอย่างแท้จริง ก่อนการส่งออกนอกราชอาณาจักรควรให้มีการพิจารณาถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โดยการเพิ่มมูลค่าแร่ชนิดนั้น ๆ แทนการส่งออกในรูปของแร่ดิบและส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อให้สามารถนำแร่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรือให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาส่งเสริมให้ต่างประเทศเข้ามาลงทุนการเพิ่มมูลค่าแทนและส่งออกในรูปของวัตถุดิบสำเร็จรูปแทนการส่งออกแร่ดิบ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้ต่างประเทศเข้ามาลงทุนการเพิ่มมูลค่าแทน และส่งออกในรูปของวัตถุดิบสำเร็จรูปแทนการส่งออกแร่ดิบ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมและพัฒนาเชื่อมโยงถึงอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในประเทศ

๓. การกำหนดมาตรการทางภาษีการส่งออกแร่ไปนอกราชอาณาจักร

เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายที่กำหนดให้การส่งออกแร่ไปนอกราชอาณาจักรจะต้องเสียภาษีการส่งออก ซึ่งทำให้ประเทศไทยเป็นเพียงแหล่งผลิตวัตถุดิบของการประกอบธุรกิจเหมืองแร่ ทำให้การบริหารจัดการแร่ยังไม่เป็นระบบและเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนประกอบธุรกิจแร่ในประเทศไทย จึงสมควรมอบหมายให้กระทรวงการคลังพิจารณากำหนดให้มีการจัดเก็บภาษีการส่งออกแร่แต่ละชนิดในอัตราที่เหมาะสม โดยเฉพาะแร่ที่สามารถแปรรูปให้มีมูลค่าสูงขึ้นได้ ควรมีการกำหนดอัตราการจัดเก็บภาษีขาออกที่จูงใจให้ผู้ประกอบการแปรรูปแร่ให้มีมูลค่าสูงขึ้นก่อนส่งออกเพื่อนำรายได้เข้าประเทศ

๔. การได้มาซึ่งกรรมกรผู้ทรงคุณวุฒิ

การแต่งตั้งกรรมกรผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ คณะกรรมการแร่ และคณะกรรมการแร่จังหวัด ควรกำหนดหลักเกณฑ์ โดยให้มีกระบวนการสรรหา เพื่อให้ได้ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ในด้านที่เกี่ยวข้องและมีความเป็นกลาง ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างแท้จริง

๕. มาตรา ๒๑ วรรคห้า การประมูลพื้นที่แหล่งแร่

กรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมจะพิจารณาเพื่อขอความเห็นชอบ จากคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการแร่แห่งชาติ เพื่อจะเปิดพื้นที่ใดเป็นพื้นที่เพื่อการประมูล หากปรากฏว่าพื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ที่เอกชนได้ลงทุนสำรวจแร่ไว้แล้วและพบแหล่งแร่โดยได้ยื่นคำขอ ประทานบัตรตามระเบียบที่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่กำหนดไว้แล้ว ควรให้พิจารณา กันเขตพื้นที่ที่มีการยื่นคำขอประทานบัตรนั้นออกจากพื้นที่ที่กำหนดให้มีการประมูล

๖. มาตรา ๕๒ การอนุญาตให้ทำเหมืองในพื้นที่แหล่งต้นน้ำหรือป่าน้ำซับซุ่ม

เนื่องจากภาคประชาชนมีข้อกังวลเกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่แหล่งต้นน้ำ หรือป่าน้ำซับซุ่มจึงควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกกฎหมายเพื่อจำแนกประเภท ลักษณะ และการคุ้มครอง แหล่งต้นน้ำหรือป่าน้ำซับซุ่มให้มีความชัดเจน รวมทั้งกำหนดมาตรการป้องกันเพื่อมิให้ปาดต้นน้ำหรือ ป่าน้ำซับซุ่มถูกทำลายหรือนำไปใช้ประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย

๗. การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน

แม้ว่าตามร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. จะกำหนดให้มีการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนสำหรับการทำเหมืองตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติก็ตาม แต่เนื่องจากกระบวนการในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ ผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้จัดทำโดยเจ้าของโครงการจึงมีปัญหาเกี่ยวกับความเป็นกลางในการจัดทำ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมประกอบกับในปัจจุบันยังมีปัญหาในการตรวจสอบและ การควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ สิ่งแวดล้อม ทำให้การจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน ยังไม่สามารถเป็นหลักประกันสำหรับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนได้อย่างแท้จริง จึงควรปรับปรุงกระบวนการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดให้ผู้จัดทำ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีความเป็นกลางและมีบทกำหนดโทษในการทำรายงานที่เป็นเท็จ และการไม่ปฏิบัติตามมาตรการการตรวจสอบและควบคุมการดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดไว้ใน รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อให้รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสามารถ เป็นหลักประกันสำหรับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนได้อย่างแท้จริง

๘. มาตรา ๑๓๓ การกำกับดูแลการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่

การดำเนินการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่เห็นควรให้หน่วยงานจากส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมทรัพยากรธรณีมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์จัดเก็บค่าภาคหลวงแร่เพื่อให้มีความโปร่งใส รวมทั้งควรให้มีผู้แทนจากส่วนราชการอื่นเป็นคณะกรรมการประเมินค่าภาคหลวงแร่

๙. การกำกับดูแลการสำรวจแร่และการทำเหมือง

หน่วยงานที่อนุญาตให้สำรวจหรือทำเหมือง ควรมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่อย่างเพียงพอ รวมทั้งพิจารณานำเทคโนโลยีมากำกับดูแลเพื่อประสิทธิภาพในการกำกับดูแลอย่างทั่วถึง แต่หากไม่สามารถดำเนินการได้ควรพิจารณาอนุญาตให้สอดคล้องกับอัตรากำลัง

๑๐. การกำหนดค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัติ

การออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ ควรพิจารณาให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละช่วง

๑๑. การออกประทานบัตรสำหรับการทำเหมืองประเภทที่ ๑ ที่กำหนดเนื้อที่ไม่เกินหนึ่งร้อยไร่ หรือการทำเหมืองประเภทที่ ๒ ที่กำหนดเนื้อที่ไม่เกินหกร้อยยี่สิบห้าไร่ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการออกประทานบัตรจะต้องพิจารณาขนาดพื้นที่ที่จะออกประทานบัตรให้ตามเหตุผลและความเหมาะสม โดยมีจำเป็นต้องออกประทานบัตรให้เต็มพื้นที่ในการทำเหมืองแต่ละประเภท

๑๒. การออกอนุบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ควรมีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม ทั้งภาคประชาชนและองค์กรเอกชน จะทำให้ได้อนุบัญญัติที่มีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์และเป็นที่ยอมรับทุกฝ่าย และการจะออกอนุบัญญัติใดต้องพิจารณาถึงความจำเป็นและเร่งด่วน โดยจัดลำดับความสำคัญในการที่จะเร่งตราอนุบัญญัตินั้น ๆ

๑๓. ควรกำหนดมาตรการในการลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย ทั้งบทกำหนดโทษทางแพ่งทางปกครอง และทางอาญา ให้ดำเนินการโดยเร็วเพื่อระงับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนได้อย่างทันที่

๑๔. ควรมีบทบัญญัติกฎหมายควบคุมการบริหารจัดการแร่ทองคำเป็นการเฉพาะ เพื่อให้มีกระบวนการทำเหมืองและกระบวนการผลิตให้มีความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน โดยมีบทลงโทษเป็นกรณีพิเศษ ตลอดจนวิธีการจัดเก็บรายได้จากแร่ทองคำที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ของรัฐ

๑๕. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกระทรวงอุตสาหกรรมควรทบทวนและออกคำสั่งตามมาตรา ๑๘๗ วรรคหนึ่ง ที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปให้สอดคล้องกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ถูกต้องตามมติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(นายสุรรัตน์ หวังต่อลาภ)

ที่ปรึกษาด้านระบบงานนิติบัญญัติ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ